

SCÉNÁŘ K AUDIOREPORTÁŽI - LUBOŠ TESAŘ

Pod vedením Mgr. Heleny Čukové zpracovali žáci ZŠ Rýmařov: René Fáber, Dominik Horáček, Silvie Křivánková, Vojtěch Mareček, Sára Schenková.

Druhá světová válka skončila a demokracie v obnoveném Československu se znovu ocitla v ohrožení. Tentokrát ne ze strany nacistů, ale komunistů, jejichž moc od vítězství ve volbách v roce 1946 neustále rostla. Vše završil Vítězný únor.

Pan Luboš Tesař z Jemnice si převzetí moci komunisty pamatuje pouze z kočárku, ale změna režimu dolehla i na jeho rodinu.

„Tatínek byl původně krejčí, ale po tzv. Vítězném únoru nemohl své řemeslo provozovat. Ne, že by ho zavřeli, ale přestali mu dodávat materiál, takže to musel zabalit a šel dělat dělníka.“

Ekonomická situace v 60. letech donutila komunistický režim ke změnám, které se projevily větší mírou svobody v cestování, v kultuře i v cenzuře. Socialismus chtěl lidem ukázat svou lidskou tvář.

„To bylo takové zjevení v té době. Já jsem byl od roku 1965 v Praze na škole. Ta politická situace v šedesátém osmém, to bylo něco úžasného. Tam vycházely noviny, kde se psalo, o čem se do té doby vůbec nemohlo mluvit.“

Vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa všechny snahy o demokratizaci pohřbil. Pražské jaro 1968 skončilo a následovala normalizace. Lidé věřili v dobro, ale zlo bylo silnější. Přesto dávali mnozí občané svůj nesouhlas se sovětskou okupací najevo.

21. srpna 1969 se k prvnímu výročí okupace konaly masové demonstrace. Pan Tesař celý den dění v Praze dokumentoval.

„Vyfotil jsem dva filmy, třetí jsem měl ve foťáku, a to už bylo takhle večer, policajti nás honili z jednoho konce Václaváku na druhý a v ulicích okolo, a teď jsem viděl, jak ke mně jdou dva milicionáři se samopalama. Tak jsem si říkal, že bych utekl, tenkrát jsem ještě byl dobrý běžec, tak bych jim asi utekl. Ale říkal jsem si, proč bych utíkal, vždyť jsem nic neudělal. Při tom nakládání nás samozřejmě seřezali pendrekama.“

Tvrdý zásah proti demonstrantům umožnil pendrekový zákon, který dovoľoval zadržet hlavní aktéry až na tři měsíce.

„Odvedli nás na Pankrác do vězení. Já jsem si ty filmy prozřetelně, když se nikdo nedíval, u těch policajtů, schoval do bot. Protože jsem byl poprvé ve vězení, tak jsem byl takovej vystrašenej, kdo by nebyl, tak jsem ty filmy vzal a osvítil jsem je a spláchl jsem je do záchodu.“

Pana Tesaře propustili po dvou a půl týdnech propustili a školu i přes výhrůžky dokončil.

17. listopad u nás odstartoval sled událostí vedoucích k nastolení demokracie. Díky ní dnes máme mnohem větší možnosti, ale nesmíme přitom zapomínat, že svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.